

BHMagazino

BOS

VALTTERI

TTA

**ΦΙΝΛΑΝΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΜΥΘΙ
ΣΤΗ
FORMULA 1**

ΤΕΧΝΗ ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΚΑΜΕ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΣΟΡΟΓΙΑ ΣΤΟ ΔΟΥΒΛΙΝΟ **Σ. 22**
ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΖ. ΧΑΝΤ, Σ. ΣΕΡΜΑΝ ΚΑΙ 4 ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΕΦ **Σ. 12, 18, 30**
ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΛΑΣ ΒΕΓΚΑΣ **Σ. 21, 26**

ΦΙΝΛΑΝΔΙΚΟ ΠΑΡΑΜ

Η Μίνα Παπαθεοδώρου-Βαλυράκη
ζωγράφισε αποκλειστικά για το
BHMAGAZINO τον Βάλτερι Μπότας.

VALTTERI BOTTAS

Ο σμιλεμένος από την απειλητική ηρεμία των σκανδιναβικών φιόρδ οδηγός των «Ασημένιων Βελών» και Νο 2 στην κατάταξη των οδηγών της F1 δεν έχει πει ακόμη την τελευταία του λέξη.

ΑΠΟ ΤΗ ΝΑΤΑΣΣΑ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

«Jokamiehenoikeys» είναι στα φινλανδικά το αναγνωρισμένο και νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα κάθε ανθρώπου να περιδιαβάσει ελεύθερα και να χαίρεται την ομολογούμενης επιβλητική φύση της χώρας του χωρίς τους περιορισμούς και τους φραγμούς που επιβάλλονται από την ιδιωτική ιδιοκτησία, με μόνη προϋπόθεση να μη διαταράσσει τη φυσική ισορροπία και την ειρήνη των παραιοκούντων. Κοινώς, το πόσο μακριά θα επιλέξει να φθάσει κανείς στην όχι και τόσο αχανή αλλά εξαιρετικά ποικιλόμορφη και ακραία σε ό,τι αφορά τις καιρικές συνθήκες φινλανδική γη είναι καθαρά προσωπική υπόθεση. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για τον φινλανδό οδηγό της Mercedes-AMG Petronas Motorsport, ο οποίος παρά τις πρόσφατες ατυχείς στιγμές του και την γκρίνια που αυτές έφεραν είναι αποδεδειγμένα φτιαγμένος από το ίδιο κράμα που καθιστά τη μικρή σε πληθυσμό αυτή σκανδιναβική χώρα πρώτη σε κατά κεφαλήν... πρωταθλητές F1. Εξάλλου, όπως έχει δηλώσει σε πολλές περιπτώσεις ο ίδιος: «Αν μπορείς να οδηγήσεις στους παγωμένους δρόμους και στις λίμνες της χώρας μου, μπορείς να οδηγήσεις παντού». Αν και μένει να αποδειχθεί κατά πόσον ο Βάλτερι θα έχει στη συνέχεια τη δυνατότητα να γράψει το όνομά του δίπλα σε αυτά των ομοεθνών του παγκόσμιων πρωταθλητών Κέκε Ρόσπεργκ, Μίκα Χάκινεν και φυσικά του Κίμι Ράικονεν, η επιμονή, η στοχοπροσήλωση, το ψυχρό φινλανδικό αίμα και η μέχρι τώρα πορεία του στην κορυφαία διοργάνωση του μηχανοκίνητου αθλητισμού, όπου από outsider βρέθηκε να καταλαμβάνει τη θέση του οδηγού στη Νο 1 ομάδα της F1 όντας, αν και ενδεχομένως παραγνωρισμένος, συνυπεύθυνος για δύο τίτλους κατασκευαστών και πλέον στο Νο 2 της κατάταξης οδηγών, αποτελούν τις καλύτερες συστάσεις ακόμα και αν οι τρέχουσες συνθήκες δεν είναι οι ευνοϊκότερες.

Μια θαρραλέα πρωτοβουλία

Για το είδος της επιμονής και της θέλησης που τον διακατέχει αξί-

ζει να σημειωθεί ότι δεν αποτελεί καν μυστικό το γεγονός πως όταν ο Γερμανός Νίκο Ρόσπεργκ (γιος του Κέκε) ανακοίνωσε ότι εγκαταλείπει το σπορ μετά την κατάκτηση του παγκόσμιου πρωταθλήματος το 2016, ήταν ο ίδιος που πήρε τηλέφωνο τον Τότο Βολφ, αγωνιστικό διευθυντή της γερμανικής ομάδας, για να του ζητήσει την «ορφανή» θέση στο δεύτερο «Ασημένιο Βέλος» δίπλα στον πολυνίκη και κατά γενική ομολογία τον καλύτερο οδηγό της γενιάς του, Λιούις Χάμιλτον. Αν και η συνέχεια μπορεί εκ των υστέρων να δείχνει δεδομένη και αναμενόμενη, χρειάζεται ίσως μια λίγο πιο προσεκτική ματιά στην τόλμη του Μπότας εκείνη τη στιγμή. Παρά την επιτυχή τριετή θητεία του στην υποδεέστερη Williams με εννέα θέσεις στο βάθρο, ήταν δεδομένο ότι ο Μπότας σχεδόν στα 28 του χρόνια δεν βρισκόταν στην πρώτη νίκη του για τις συνθήκες της F1 και μιας ομάδας που επιθυμούσε να διατηρήσει το προβάδισμα αυξάνοντας το σερί της. Θέλει κάτι παραπάνω από θάρρος, ίσως και λίγο υγιές θράσος, να ζητάς να διαδεχθείς έναν παγκόσμιο πρωταθλητή διπλά σε έναν άλλο, επίσης παγκόσμιο πρωταθλητή, και δη του βεληνεκού του Χάμιλτον, έχοντας κατά νου ότι η πρώτη κίνηση του Νίκο Ρόσπεργκ μετά την κατάκτηση του τίτλου ήταν να ανακοινώσει πως αποσύρεται, προδίδοντας τη φυσική και πνευματική εξάντληση που προϋπέθετε η προσπάθειά του να «κλέψει», με μόλις πέντε βαθμούς διαφορά, τον τίτλο από το βρετανό οδηγό της Mercedes-AMG. Δεν μπορεί επίσης να μην πέρασε από το μυαλό του Μπότας τότε ότι ακόμα και αν καταλάμβανε την πολυπόθητη θέση, θα αντιμετώπιζε – δικαίως – μια μεροληπτική διάθεση υπέρ του ήδη τρις πρωταθλητή Χάμιλτον αλλά και την εξοκείωση του τελευταίου με πρόσωπα, πράγματα και τεχνολογίες στο «κάστρο» της Mercedes-AMG, παράμετροι οι οποίες κατά κάποιον τρόπο τον οδηγούσαν στη δεύτερη θέση. Παρ' όλα αυτά επέλεξε να κυνηγήσει την πρόκληση, αποσιμώντας

ΤΥΟΙ ΧΩΡΙΣ ΤΕΛΟΣ...

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ MANIA ΤΟΥ ΤΕΝΕΣΙ ΓΟΥΪΛΙΑΜΣ

Η μετεωρική άνοδος και η απότομη πτώση ενός τιτάνα του αμερικανικού θεάτρου του 20ού αιώνα.

ΑΠΟ ΤΟΝ
ΜΑΡΚΟ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

Ήταν ο παράκλητος του αμερικανικού θεάτρου που εμφανίστηκε ξαφνικά, σχεδόν από το πουθενά, «σαν αγροτόπαιδο με τα κυριακάτικα του ρούχα», στις 31 Μαρτίου 1945, το βροχερό βράδυ που σηκώθηκε η αυλαία του «Γυάλινου κόσμου» στο θέατρο Πλέιχαουζ της 48ης Οδού. Από τους μεγάλους θεατρικούς συγγραφείς της προηγούμενης δεκαετίας, ο Κλίφορντ Οντετς είχε αποσυρθεί στο Χόλιγουντ σε καθεστώς ημισυνταξιοδότησης, ο Γουίλιαμ Σαρογιάν είχε χάσει την ευκαιρία του, ο Ευγένιος Ο' Νιλ απαξίωνε πλέον το «σόου» του Μπρόντγουεϊ. Στη θέση τους ήρθε ο 33χρονος γιος ενός αλκοολικού και μιας καταπιεστικής μητέρας, ο Τομ Γουίλιαμς, γνωστός έπειτα ως «Τενεσί», ο οποίος είχε δει ελάχιστες επαγγελματικές παραστάσεις προτού ασχοληθεί με το θέατρο, μέσα σε μια «θύελλα χειροκροτημάτων», 24 ανκόρ και ευφορία τέτοια που θύμιζε «τον τελικό του πρωταθλήματος μπέιζμπολ, όταν κατεβαίνουν από τις εξέδρες για να πανηγυρίσουν». Στη μνημειώδη βιογραφία του με τίτλο «Tennessee Williams. Mad Pilgrimage of the Flesh» (W.W. Norton and Company) ο Τζον Λαρ περιγράφει με φρενίτιδα τον άνθρωπο και την εποχή του, όταν η δημιουργική μανία ενός καλλιτέχνη εξέφρασε τη μεταπολεμική δίψα για ζωή μιας ολόκληρης κοινωνίας.

1

- 1. Τενεσί Γουίλιαμς, Νάταλι Γουντ και Ρόμπερτ Γουάγκνερ σε πάρτι για την τηλεοπτική παραγωγή της «Λυσσασμένης γάτας» το 1976.
- 2. Ο Τομ Γουίλιαμς, μελλοντικός «Τενεσί», σε ηλικία 5 ετών.
- 3. Το τραμ της οδού Ντιζάιρ στη Νέα Ορλεάνη, που ενέπνευσε στον συγγραφέα τον τίτλο «Λεωφορείον ο Πόθος», σε κατάσταση εγκατάλειψης το 1975.

2

Ο θαυματοποιός Καζάν, η αποκάλυψη Μπράντο
Ήδη από το 1941, αποτυχημένος και άφραγκος σε σημείο που να χρειάζεται να ενεχυριάσει τη γραφομηχανή του για 5 δολάρια, γράφοντας μανιωδώς επί οκτώωρα σε μια κατάσταση ψυχικής κάθαρσης, ο Γουίλιαμς πίστευε ότι η μεταπολεμική περίοδος θα ήταν μια εποχή ανάτασης: «Θα υπάρξει μια ασύλληπτη πείνα για ζωή ύστερα από όλον αυτόν τον θάνατο – και για φως ύστερα από όλη αυτή την έκλειψη» έγραφε στον Γουίλιαμ Σαρογιάν. «Ο κόσμος θα θέλει να διαβάσει, να δει, να νιώσει τη ζωντανή αλήθεια». Το θέατρο ανάβλυσε από μέσα του ξαφνικά. Εως τότε πίστευε ότι ήταν ποιητής. Αλλά άρχισε να συλλαμβάνει τις περιστάσεις γύρω του «οπτικά και ηχητικά, με χρώμα και κίνηση. [...] Ανακάλυψα ότι είχα μια σκηνή μέσα μου: ηθοποιοί εμφανίζονταν από το πουθενά... και την καταλάμβαναν». Μετά τον θρίαμβο του «Γυάλινου κόσμου» θα ακολουθούσε αυτό που αργότερα αποκάλεσε «η καταστροφή της επιτυχίας»: ρουμ σέρβις, κοστούμια των 125 δολαρίων, συναντήσεις με διασημότητες όπως ο Λέοναρντ Μπερ-

νστάιν, ένα διαμέρισμα στη Γαλλική Συνοικία της Νέας Ορλεάνης. Εγγραφε ταυτόχρονα δύο θεατρικά έργα, ένα για δύο αδελφές, το άλλο για μια γεροντοκόρη. Το πρώτο το είχε εμπνευστεί από την κοντινή γραμμή του τραμ: «Υπάρχει μια γραμμή με το όνομα “Πόθος” εδώ κοντά, στην αντίθεση κατεύθυνση στον παρακάτω δρόμο είναι μία με το όνομα “Νεκροταφεία”». Το όνομα αυτού του θεατρικού θα ήταν «Νύχτα πόκερ». Σκηνοθέτης του ο Ελία Καζάν, το μέγιστο ίσως όνομα του Μπρόντγουεϊ, για τον οποίο κυκλοφορούσε το δίστιχο «Καζάν, Καζάν ο θαυματοποιός/ τηλεφωνησέ του αμέσως». Ο «θαυματοποιός» είχε επιφυλάξεις: «Όσο το σκεφτόμουν τόσο πιο πολύ μυστήριο μου φαινόταν» θα έλεγε αργότερα για το έργο. Για τον ρόλο του Στάνλεϊ Κοβάλσκι προοριζόταν ο 34χρονος Τζον Γκάρφιλντ, ένας από τους λίγους σέξι σταρ του Μπρόντγουεϊ, ο οποίος όμως διαπραγματευόταν τη συμμετοχή του επί μακρόν. Οι διαπραγματεύσεις τελικά κατέρρευσαν και στη θέση του επελέγη ο Μάρλον Μπράντο, ένας 23χρονος με μόλις πέντε εμφανίσεις στο Μπρόντγουεϊ, τον οποίο μάλιστα η κριτική δεν είχε έως τότε καταδεχθεί να προσέξει. «Το στυλ ηθοποιίας του Μπράντο ήταν το αντίστοιχο της τζαζ» σημειώνει ο Τζον Λαρ, κάτι που έμελλε να αποδειχθεί σε αυτό που την τελευταία στιγμή ο Τενεσί Γουίλιαμς μετονόμασε σε «Λεωφορείον ο Πόθος». Στις 3 Δεκεμβρίου 1947 το έργο άνοιξε με «χειμαρρώδη αποδοχή», όπως έγραψε την επομένη στον εκδότη του ο συγγραφέας. Το «Λεωφορείον», σημείωνε ο Άρθουρ Μίλερ, «έστησε τη σημαία της ομορφιάς στις ακτές του εμπορικού θεάτρου». «Όταν ο Μάρλον Μπράντο εμφανίστηκε επί σκηνής το 1947 με ένα σκισμένο, ιδρωμένο t-shirt, έγινε σεισμός» έγραφε με τη σειρά του ο λογοτέχνης και φίλος του Γουίλιαμς, Γκορ Βιντάλ. «Ο Στάνλεϊ Κοβάλσκι άλλαξε την έννοια του σεξ στην Αμερική. Πριν από αυτόν κανένας άνδρας δεν θεωρούνταν ερωτικός. Κάποιοι ήταν πιο ωραίοι από

3

JACK THORNELL/AP

● Με την τούρτα γενεθλίων των 20 ετών από την πρεμιέρα του «Γυάλινου κόσμου», το 1965.

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΑΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Η Σίντι Σέρμαν είναι μια σπουδαία καλλιτέχνις. Της αποδίδεται ότι είναι μία από τις πιο σπουδαίες του 20ού αιώνα (αλλά και του 21ου) και ορισμένες φορές μπορεί και να απορεί κανείς για την τιμή, ιδίως αν έχει δει μόνο τα πρόσφατα έργα της. Την τιμή με την έννοια του σεβασμού του οποίου χάρει ως δημιουργός, αλλά και με εκείνη της ανταλλακτικής αξίας εικόνων της, όπως για παράδειγμα η «Untitled#96», η οποία πουλήθηκε σε δημοπρασία έναντι 3,89 εκατ. δολαρίων το 2011 – η πιο ακριβή φωτογραφία που είχε πωληθεί ποτέ μέχρι τότε. Όμως, η μεγάλη αναδρομική έκθεση που της αφιερώνει η National Portrait Gallery στο Λονδίνο κυκλώνει το «φαινόμενο Σέρμαν» και αναδεικνύει γιατί ακριβώς έχει αναδειχθεί σε τέτοιο και γιατί τελικά η δουλειά της έχει τρομακτική εμπορική επιτυχία και συγκαταλέγεται στο κουιντέτο των κορυφαίων σε πωλήσεις φωτογράφων (Ρίτσαρντ Πρινς, Βόλφγκανγκ Τίλμανς, Αντρέας Γκούρσκι και Ιρβινγκ Πεν). Το πιο εντυπωσιακό, βέβαια, στα 180 έργα που παρουσιάζονται για να ανασυστήσουν μια καριέρα, η οποία καλά κρατεί από τα μέσα της δεκαετίας του '70, είναι ότι καθένα από αυτά έχει απαρεγκλίτως την ίδια στο επίκεντρο. Στην αρχή κάπως πιο διστακτικά, αλλά και με εντυπωσιακό και ευφάνταστο τρόπο, όπως όταν είχε μόλις αποφοιτήσει από το Buffalo State College και δημιουργούσε τη σειρά «Cover Girls» (1976). Τότε ήταν που έπαιρνε επί της ουσίας το εξώφυλλο ενός γυναικείου περιοδικού μόδας και παρέθετε δίπλα του ένα άλλο στο οποίο πρωταγωνιστούσε η ίδια (ή έστω το κεφάλι της στο σώμα του μοντέλου) με ίδιο μέικ απ και παρόμοια έκφραση. Δίπλα τους τοποθετούσε ένα τρίτο εξώφυλλο όπου το μοντέλο-Σέρμαν έπαιρνε πλέον μια αστεία πόζα αυτοπαρωδίας. Η πλήρης σειρά με τα πέντε εξώφυλλα και τις αντίστοιχες μεταμορφώσεις της Σέρμαν παρουσιάζονται για πρώτη φορά από τη χρονιά που δημιουργήθηκαν χάρη σε αυτή τη χορταστική έκθε-

● «Untitled #204» (1989), από τη σειρά με τα ιστορικά πορτρέτα της Σέρμαν.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΣΙΝΤΙ ΣΕΡΜΑΝ

Μια ιστορική έκθεση στη National Portrait Gallery του Λονδίνου χαρτογραφεί την καριέρα μιας από τις πιο σημαντικές καλλιτέχνιδες της εποχής μας.

● Η «αληθινή» Σίντι Σέρμαν μπροστά σε έργα από τη σειρά «Murder Mystery People» (1976-2000) στην Εθνική Πινακοθήκη Πορτρέτων του Λονδίνου, όπου φιλοξενείται η μεγάλη αναδρομική της.

ση. Δεν είναι τα έργα που σε υποδέχονται, αλλά αποτελούν ένα αξιόπιστο βαρόμετρο για το πώς ξεκίνησαν όλα και πού θα οδηγούνταν τελικά. Η Σέρμαν θα ιδιοποιούνταν μια ζωή αρχετυπικές εικόνες από περιγράμματα γυναικών που παρουσιάζονται στα MME για να ενθαρρύνουν τη μίμηση ή την ταύτιση και θα μας υπενθύμιζε με δριμύ τρόπο ότι είμαστε τόσο εξοικειωμένοι μαζί τους, ώστε σχεδόν δεν τα προσέχουμε και δεν φτάνουμε στο σημείο να τα αμφισβητήσουμε και να τα καταρρίψουμε. Συγκλονιστικά είναι τα τεράστια πορτρέτα της από τη δεκαετία του '80 και τη σειρά «Fashion» (1983-84), όπου παρουσιάζεται ως μοντέλο σε editorial μόδας φορώντας πανάκριβα ρούχα σχεδιαστών, όπως ο Ζαν-Πολ Γκοτιέ ή οι Comme des Garçons, αλλά με μακιγιάζ και εκφράσεις προσώπου που μαρτυρούν ότι η ψυχική ισορροπία δεν συνάδει απαραίτητα με την ποιότητα της γκαρνταρόμπας. Είχαν μεσολαβήσει οι 70 φωτογραφίες της σειράς «Untitled Film Stills 1977-80», οι οποίες επίσης παρουσιάζονται όλες στην έκθεση, η εξέλιξη της πρώτης απόπειρας με τα εξώφυλλα περιοδικών χωρίς το εμφανές, εφετζίδικο χιούμορ. Σε καθεμία από αυτές η Σέρμαν παρουσιάζεται είτε ως το σέξι κορίτσι, είτε ως η μοναχική νοικοκυρά, η τουρίστρια, η χορεύτρια, λες και πρόκειται για εικόνες αποκομμένες από μια ταινία του Φελίνι, του Αντονιόνι ή του Χίτσκοκ, προορισμένες να προωθήσουν το ευρύτερο αφήγημα και την πλοκή των οποίων αποτελούν μια μικρή χαράμδα. Ακόμα και σήμερα εντυπωσιάζουν με την αριότητα και την ποιότητα της αισθητικής τους, αλλά και με το μεγάλο, απόκοσμο ερωτηματικό που δημιουργούν πίσω από τις αρχετυπικές κατηγορίες γυναικών, καθώς δεν αποπνέουν την αίσθηση της παγώμενης εικόνας στον χρόνο αλλά μοιάζουν να στέκονται έξω από αυτόν. Και σήμερα περισσότερο από ποτέ δυσκολεύεται να πιστέψεις πώς είναι δυνατόν να είναι η ίδια η Σέρμαν υπεύθυνη για κάθε στάδιο της δημιουργίας τους. Από το στήσιμο, τη σκηνοθεσία της πόζας και την ίδια την εντυπωσιακή

CINDY SHERMAN/METRO PICTURES, NEW YORK

ALASTAIR FVFE

● «Untitled #466»
(2008), από τη σειρά
των «Society Portraits»
της Σίντι Σέρμαν.

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΓΟΗΤΕΥΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΟΥ ΧΟΑΚΙΝ ΣΟΡΟΓΙΑ;

Μία μεγάλη αναδρομική που ταξίδεψε από την Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου στην καρδιά της ιρλανδικής πρωτεύουσας εστιάζει στο αιώνιο καλοκαίρι του σπουδαίου ισπανού ζωγράφου.

ΔΟΥΒΛΙΝΟ, ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΤΕΧΝΗΣ ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΛΗ

Κάθε φορά που παρακολουθώ μια διεθνή δημοπρασία έργων τέχνης ή επισκέπτομαι κάποιο μουσείο με έργα ιμπρεσιονιστών και μεταϊμπρεσιονιστών ζωγράφων, κάνω την ίδια ακριβώς σκέψη μπροστά από τους πίνακες του μεγάλου ισπανού καλλιτέχνη Χοακίν Σορόγια (Βαλένθια, 1863 - Θερθεδία, 1923): Ο ζωγράφος δεν έχει σχέση με την Ελλάδα, και όμως πολλά από τα έργα του μπορούν να μιλήσουν στην καρδιά των συμπατριωτών μας. Αναφέρομαι στις σκηνές όπου περιγράφει τη θάλασσα και τους λουόμενους, στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται το φως και ο οποίος παραπέμπει σε πάρα πολύ όμορφες γωνίες τις Μεσογείου. Σκηνές που θα μπορούσαν να έχουν εκτυλιχθεί κάπου στην πατρίδα μας. Ο Σορόγια δημιούργησε μεγάλο και ευρύ έργο αλλά κυρίως πρόσφερε στην παγκόσμια ιστορία της

τέχνης έργα λουσμένα από το μεσογειακό φως, πλημμυρισμένα με αντανakλάσεις, σκιές, διάφανες ατιόσφαιρες, γυναίκες ελεύθερες μα συνάμα προστατευμένες μέσα σε αέρινα ρούχα και μικρά παιδιά γεμάτα ζωή στις παραλίες. Όλα αυτά είναι δοσμένα μέσα από μια ρομαντική άποψη του φυσικού τοπίου της χώρας του. Την εφειννή χρονιά ο σπουδαίος αυτός ζωγράφος έχει την τιμητική του στη Μεγάλη Βρετανία και στην Ιρλανδία.

Η Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου από τις 18 Μαρτίου έως τις 7 Ιουλίου υποδέχθηκε 58 έργα τέχνης του ευρέως αναγνωρισμένου ισπανού καλλιτέχνη παρουσιάζοντας μια αναδρομική έκθεση, την οποία το φιλότεχνο κοινό αγκάλιασε με μεγάλο ενθουσιασμό. Τα έργα τέχνης έφτασαν στο Λονδίνο από ιδιωτικές συλλογές και μουσεία που βρίσκονται σε διάφορα σημεία του πλανήτη. Την επιμέλεια της έκθεσης είχε ο Κρίστοφερ Ριοπέλ, ο οποίος είναι μόνιμος επιμελητής

της Εθνικής Πινακοθήκης του Λονδίνου με «εξειδίκευση» σε έργα μετά το 1800. Σύμβουλος επιμέλειας ήταν η Μπιάνκα Πονς Σορόγια, η οποία είναι δισεγγονή του καλλιτέχνη και ειδική γύρω από το έργο του. Οι οιωνοί υπήρξαν πολύ καλοί από την αρχή, αφού την κορδέλα των εγκαινίων έκοψε ο διάδοχος του βρετανικού θρόνου πρίγκιπας Κάρολος και η βασίλισσα Λετίθια της Ισπανίας. Τελικά η έκθεση με τίτλο «Sorolla: Spanish

● Πρόσφατα ο πρίγκιπας της Ουαλίας και διάδοχος του βρετανικού θρόνου Κάρολος ξενάγησε τη βασίλισσα Λετίθια της Ισπανίας στις αίθουσες της Εθνικής Πινακοθήκης στο Λονδίνο όπου εγκαινιάστηκε η μεγάλη αναδρομική έκθεση του Χοακίν Σορόγια.

Master of Light» («Σορόγια: Ο ισπανός άρχων του φωτός») έλαβε διθυραμβικές κριτικές από τον βρετανικό και τον διεθνή Τύπο.

Η προσοχή τώρα είναι στραμμένη στο Δουβλίνο, καθώς την ίδια έκθεση φιλοξενεί από τις αρχές Αυγούστου έως και τον Νοέμβριο του τρέχοντος έτους η Εθνική Πινακοθήκη της Ιρλανδίας. Επιμελητές της έκθεσης είναι ο head curator της Πινακοθήκης δρ Ρούνεϊ και ο δρ Μπρέιντι του Τμήματος Ιταλικής και Ισπανικής Τέχνης του ιδρύματος. Τόσο στο Λονδίνο όσο και στο Δουβλίνο οι εκθέσεις διοργανώθηκαν με τη συνεργασία του Μουσείου Σορόγια.

Στο σημαντικό αυτό γεγονός που διοργανώθηκε στην πτέρυγα Σένσμπουρι της Εθνικής Πινακοθήκης του Λονδίνου, η εικαστική διαδρομή του καλλιτέχνη παρουσιάστηκε μέσα σε επτά αίθουσες. Στην πρώτη θαυμάσαμε τα πορτρέτα της οικογένειας του καλλιτέχνη. Στη δεύτερη «ταξιδέψαμε» στο πνεύμα της ισπανικής πολιτικής και κοινωνικής «αναστάτωσης» της δεκαετίας του 1890. Στην τρίτη αίθουσα είδαμε έργα τέχνης στα οποία είναι σαφής η έντονη επιρροή από τους μεγάλους ισπανούς «masters» Βελάσκεθ και Γκόγια. Η τέταρτη αίθουσα έμοιαζε με μια γιορτή για τη θάλασσα και για την αγάπη του καλλιτέχνη στο φως της Μεσογείου. Η πέμπτη αίθουσα φιλοξενούσε προσχέδια του Σορόγια γύρω από τη δημιουργία ενός πολύ σημαντικού έργου του με τίτλο «Απόψεις της Ισπανίας». Λέγεται ότι η συλλογή αυτή, με τον πρωτότυπο τίτλο «Visión de España», αποτελεί από τα πιο σημαντικά έργα του ζωγράφου. Πρόκειται για μια σειρά δεκατεσσάρων πινάκων τεραστίων διαστάσεων, στους οποίους ο Σορόγια απεικόνισε με υπέροχο τρόπο τα χρώματα, τις

● Ο διάσημος πίνακας του Σορόγια «Περίπατος στην παραλία» (1909) απεικονίζει τη σύζυγο και τη μεγάλη κόρη του ισπανού ζωγράφου σε ακρογιαλιά της γενέτειράς του Βαλένθια.

VIVA LAS VEGAS!

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΛΟ

Στο αιρετικό καλτ μυθιστόρημα του Χάντερ Σ. Τόμσον «Φόβος και παράνοια στο Λας Βέγκας» (που έγινε ταινία από τον Τέρι Γκίλιαμ με τους Τζόνι Ντεπ και Μπενίτσιο ντελ Τόρο), η πόλη του τίτλου παρουσιάζεται ως ο απόλυτος προορισμός εκείνων που θέλουν να τα δοκιμάσουν όλα χωρίς κανέναν ενδοιασμό και να απολαύσουν κάθε κατάχρηση. Ο συγγραφέας κριτικάρει με καυστικότητα αυτό που αποκαλούμε «αμερικανικό όνειρο», παρουσιάζοντας το Λας Βέγκας σχεδόν σαν μια παραίτηση. Βρίσκοντας σε αυτό το ιδανικό σκηνικό για να ξετυλίξει την ιστορία του, την ιστορία μιας πόλης που μοιάζει

Απόδραση στην «Αμαρτωλή Πόλη» της Νεβάδα, όπου καμία πολυτέλεια δεν είναι αρκετή.

ψεύτικη, επί τούτου φτιαγμένη για να στεγάσει την επίπλαστη ευζωία και ευτυχία των αλλοτριωμένων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο πολλοί στέκονται επικριτικοί απέναντι στο Λας Βέγκας. Αν δεν είσαι εθισμένος στον τζόγο και αν δεν διαθέτεις και το απαραίτητο κεφάλαιο που θα σου επιτρέψει να εξασκήσεις το... σπορ, τι έχει να σου προσφέρει αυτή η περίεργη πόλη; Αυτή η «Disneyland» για ενηλίκους που χτίστηκε στη μέση της ερήμου, σε ένα από τα πιο αφιλόξενα τοπία του κόσμου, για να λειτουργήσει σαν ένα τεράστιο καζίνο, σαν ένα ασταμάτητο πάρτι σε πολυτελείς σουίτες, πισίνες, πανάκριβα εστιατόρια, μπαρ και ξενοδοχεία; Τι περισσότερο από ένα άγριο

μεθύσι (σαν αυτό που βλέπουμε στη δημοφιλή κωμωδία «The Hangover» που γυρίστηκε εκεί) μπορεί να σου δώσει; Εύλογοι οι προβληματισμοί. Είναι πράγματι μια πόλη της σπατάλης και των καταχρήσεων το Λας Βέγκας, όμως δεν παύει να είναι και ένα μέρος με ξεχωριστό ενδιαφέρον. Επειδή είναι μοναδικό στον κόσμο. Επειδή είναι και αυτό μια όψη της Αμερικής που πρέπει να γνωρίσει όποιος θέλει να έχει ολοκληρωμένη άποψη για την τεράστια αυτή χώρα με τις μεγάλες αντιθέσεις.

Στη «Sin City» με τη Lady Gaga
Χτισμένο στην Πολιτεία της Νεβάδα, μέσα στην Ερημο Μοχάβε (όπου βρίσκεται και η διάσημη «Κοιλιάδα

του θανάτου»), το Λας Βέγκας ουσιαστικά πρωτοκατοικήθηκε από τους υπαλλήλους των σιδηροδρομικών εταιρειών οι οποίοι φρόντιζαν το δίκτυο και ανεφοδίαζαν τους συρμούς που περνούσαν από την περιοχή. Εγινε επισημως πόλη στις 16 Μαρτίου 1911. Τότε είχε μόλις 800 κατοίκους. Ήταν φτωχό και ασήμαντο έως τη στιγμή που ξεκίνησε η κατασκευή του φράγματος Χούβερ στα σύνορα της Νεβάδα και της Αριζόνα. Χιλιάδες ήταν εκείνοι που κατέφθασαν για να βρουν δουλειά, αλλά και για να επιβάλουν την ανομία και τα τυχερά παιχνίδια και για να καταργήσουν την ποτοαπαγόρευση που ίσχυε στην υπόλοιπη χώρα. Αδυνατώντας να ελέγξουν τον τζόγο, οι Αρχές αποφάσισαν να τον νομιμοποιήσουν. Το Λας Βέγκας εξελίχθηκε στη «Sin City» (Αμαρτωλή Πόλη), όπου κάθε Αμερικανός μπορούσε, ξεφεύγοντας από την πληκτική και καθωσπρέπει καθημερινότητά του, να παρεκτραπεί λίγο (ή και πολύ), τζογάροντας, πίνοντας και απολαμβάνοντας την παρέα όμορφων κοριτσιών. Αρκεί να είχε μπόλικά δολάρια στις τσέπες του. Μια αμαρτωλή πόλη όπου το οργανωμένο έγκλημα μπορούσε να δράσει ανενόχλητο. Από τη δεκαετία του '40 ξεκίνησαν να χτίζονται τα

● Η νύχτα πέφτει και το φαντασμαγορικό σόου των σιντριβανιών του ξενοδοχείου «Bellagio» ξεκινά!

«
Η “Empathy Suite” του “Palms Casino Resort”, την οποία έχει σχεδιάσει και διακοσμήσει ο διάσημος βρετανός εικαστικός Ντάμιεν Χιρστ, διαφημίζεται ως “το πιο ακριβό δωμάτιο ξενοδοχείου στον κόσμο”
»

●
Οι πινακίδες με νέον (και οι φωτεινές πινακίδες γενικότερα) έχουν ξεχωριστή θέση στην ιστορία της πόλης, γι’ αυτόν τον λόγο τούς έχει αφιερωθεί και ένα μουσείο!